

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 23 Września v. s. 1825 roku:

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Wilno —

Dnia 15 miesiąca września r. b. to jest w niedzielę, odbyło się solenne otwarcie Szkoły Powiatowej przez JJXX. Bazylianów Wileńskich, następującym porządkiem: o godzinie 9tej zrana odprawiła się Msza śta, celebrowana przez Prefekta Szkoły, JX. Wiktora *Bosiackiego*, na której znajdowali się uczniowie tej Szkoły z licznym Obywatelstwem; po ukończeniu oney, Duchowieństwo miejscowe gdy odśpiewało w sławiańskim języku modlitwę do DUCHA Ś. (Царю небесный) JWJX. Metropolitalno-Litewsko-Wileński Sufragan Biskup Orszański i Opat Brześki, Adryan Holownia, w asystencyi kapłanów ubrany pontyfikalnie, zaintonował *Veni-Creator*. Po czem, w jednej z sal klasztornych nastąpiło publiczne Zgromadzenie szkolnego posiedzenie, zaszczycone przez JW. Sprawującego obowiązki Rektora i Kawalera *Wacława Pelikana*, oraz wielu innych, tak ze stanu duchownego, jako też cywilnego, znakomitych osób; A na tém, 10d Dyrektor Szkół Gubernii Wileńskiej *WJPan Kajetan Krasowski*, w mianey mowie, wytknąwszy pożytki z nowo-otworzoney Szkoły, odczytał pismo JW. Rzeczywistego Radey Tajnego Kawalera *wielu orderów i Kuratora Szkół wydziału Wileńskiego, Nowosilcowa*, zatwierdzające byt tej szkoły. Po nim P.S.JX. *Jozafat Żarski* Filozofu Doktor, Prowincyi Litewskiej Konsultor, oraz klasztoru Przełożony, wystawiwszy w mowie swojej pożytki wynikające z nauki złączoney z Religią i cnotą, oraz złożywszy dzięki MONARSZE. Kuratorowi i Naczelnikowi Rządu CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego, zachęcał młodzież do nieustawiania w pracy, raz zaczął. Akt całego otwarcia, zakończył rozprawą uczoną, „Ze grammatyka zasadza się na zwyczajnym narodowym, i naturze mowy ludzkiej, JX. *Ambroży Parmanowski*, Kandydat Filozofii Nauczyciel Grammatyki.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 30 września.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Rocznica Koronacyi Najjaśniejszego CESARZA i KRÓLA, obchodzoną była na dniu 27 b. m. w stolicy Królestwa Polskiego, z przyzwoitą tej pamiątce uroczystością. W godzinach rannych wszystkie Władze Rządowe, tudzież lud licznie zebrany, udały się do Kościoła Metropolitalnego ś. *Jana*, gdzie odbyło się solenne nabożeństwo, za jak najdłuższe i najszczęśliwsze panowanie ukochanego od ludów Monarchy. Z powodu uroczystości dnia tego dane było na tetarze narodowym bezpłatne widowisko, a gdy się zmierzchno gmachy publiczne i prywatne oświecone zostały.

Przy kopaniu fundamentów na Teatr, wydobyto kamień węgielny zrzuconego Marywillu. W wydrążalności tego kamienia znajdowały się relikwije, pokryte blachą srebrną, na której był napis następujący: D. O. M. Sanctae Mariae de victoria Matri Domini Exercituum Cujus auspiciata Imago Praevia Barbarorum clade liberataque per JOANNEM III, Poloniae Regem Viennae In campum ejus allata Ex investigabili adventus sui origine Victoriae illi

quasi de Coelo in Sinum delapsae Maius humano documentum dedit His inscripta verbis In hac Imagine MARIAE vinces JOANNES. In hac Imagine MARIAE victor ero JOANNES. Tanti Memor prodigii, Grata Beneficii, MARIA CASIMIRA POLONiarum REGINA Quo caelitus datam à Clementissima Matre Christiano Populo Salutem, Augusto Coniugi Gloriam Perenniter celebritate recoleret, Servaturo Sacrum eius Iconem Sacello, hunc primum Lapidem imposuit Per manus Stanislai III. Episcopi Posnaniensis Anno Domini MDCXCV die 12 Men. Sept. Ipsa Victoriae Viennensis Anniversaria. Z napisu tego okazuje się, że Marywill na pamiątkę zwycięstwa pod *Wiedniem*, udzielonego *Janowi III*, przez Najswiętszą Matkę *Zbawiciela*, wystawiony kosztem *Maryi Kazimiry Królowey*, w roku 1695 dnia 12 września, w rocznicę teyże bitwy został założony: stał zatem dopiero lat 130: Że wszakże kamień w fundamentach sameyże Kaplicy został znaleziony, jest domysł do prawdy podobny, że zabudowania Marywillu nieco wcześniej exystować mogły.

— JW. *Bobiatyński*, Gubernator Grodzieński, przybył do *Warszawy*.

HISZPANIA.

Madryt dnia 28 sierpnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

List z *Kadyxu*, pisany d. 19 sierpnia, zawiera, co następuje: Okręt wojenny angielski, wiozący depesze z *Falmouth*, miał silny spór z francuzką morską stacją przed *Kadyxem*. Gdy okręt angielski przed port przybył, bryg francuzki, przez wystrzał z działa dał do zrozumienia, że powinien się wstrzymać i zarzucić kotwice. Anglik nie uważał na tę przestrożę, i przy dalszym posuwaniu się przywitany był ostrym strzałem z fregaty francuzkiej. Wtedy okręt angielski obrócił się i odpłynął. Nazajutrz ukazał się znów; lecz z banderą parlamentarską, którą szanowano: Podróżnych wysadzono na ląd, depesze oddano, a okręt udał się na powrót.

— Dnia 1 września: —

Były minister *Heredia* mianowany jest posłem naszym w *Wiedniu*.

Dnia 24 wypłynęły z *Kadyxu* do *Ferrolu* 2 hiszpańskie korwety z 1900 strzelb. Broń ta przeznaczoną jest dla wyprawy do *Hawanny*. 20 korsarzy pilną zwraca uwagę na wspomnianą wyprawę. Osada w *Algeras* już od trzech tygodni jest pod bronią.

Na wezwanie *Margrabiego Campo-Sagrado* wielkorządcy w *Barcelonie*, wydany został przez Biskupa *Don Pablo Sechar* list pasterski, w którym między innymi wyrażono: „Znajdują się ludzie, którzy, dowiodszy wierności i uległości dla tronu i ołtarza, i naraziwszy w tym celu życie w największych niebezpieczeństwach, teraz prawo sobie przywłaszczyc chcą, ażeby Monarcha, któremu tyle są winni i którego obok ślepego posłuszeństwa kochać są obowiązani, podług woli ich działał, i bieg rządu podług zasad, przez nich za nieomylnie uważanych, ustanowił; a co najgorsza, iż pod pozorem przywiązania do Niego, przeciw Niemu powstają. Ta to jest szkodliwa myśl, któ-

ra Hiszpanią w piekielną przepaść; w której do piero co wyszła, napowrót wtrącić zamierzają.“

Podług listów z Kadyxu odebranych, przybył tam nareszcie generał *Aymeric* dnia 22 sierpnia. Znajdował się w tearze, gdzie go publiczność jak nayożądliwiej przyjęła.

W odezwie wielkorządcy Arragonii generała *Bassecurt*, podobnież w urzędzeniu policyjnym świeżo ogłoszonym, wyczytujemy co następuje: „Każdy bez względu na jego stan i dostojność, będzie przytrzymanym i uwięzionym, jeżeli podzwonięciu na *Angelus*, z bronią na ulicy spotkanym będzie. Wolni są od tego wszyscy woyskowi i osoby do woyska należące; ochotnicy królewscy i chłopci, strażę nocną odbywający, lecz w takim razie, upoważnieniem właściwej władzy swojej opatrzeni byżć mają, to jest: woyskowi od swoich dowódców, ochotnicy królewscy od swego półkownika, chłopci zaś i celnicy, od kommissarzy i intendentów policyjnych.

Minister *Calomarde*, już od dni pięciu nie bywa u Króla. Przyjacieli jego przypisują to słabości zdrowia, lecz w publiczności utrzymuje się pogłoska, że minister ten i prezes rady kastylijskiej Pan *Villele*, popadli w miłość u Króla. *Recacho*, dotychczasowy jenerałny intendent policyi, ma byżć ministrem sprawiedliwości na miejscu pierwszego.

Mówiono, że był intendent jenerałny policyi, Pan *Rufino Gonzalez*, jest między uwięzionymi.

W Tortozie odkryto d. 27 z. m. spisek, który z buntem *Bessieresa* miał związek. Osada tamecznego zamku składa się z kompanii grenadyerów, zostających tamże w koszarach; część tego oddziału stoi w *Sierra-Pitta* o milę od Tortozy. Oficer dowodzący w tem mieście, kazał dowódcy zamku oświadczyć, że nocą następującej z 700 uzbrojonymi żołnierzami do niego przybędzie. Władza przejąwszy ten list, kazała matychmiast wielu oficerów przytrzymać; papiery ich, ważne dały objaśnienia. Na liście osób, które wygnane byżć miały, znajdował się także *P. Aimerich*, którego sposób myślenia zasadam byłego ministra jego brata, wprost był przeciwny. Wielu oficerów z korpusu ochotników, oddalonych ze służby, przybyło w liczbie kilkuset do Tortozy. Wielu z nich uwięziono; inni, między którymi był także dowódca w *Rapita*, uciekli się ucieczką. Jenerał *Prat* przybył z *Barcellona* do Tortozy, w celu objęcia dowództwa na miejscu jenerała *Garcia-Condé*, wplątanego w spisek *Bessieresa*.

W tej chwili dowiadujemy się, że dowódca w *Rapita* z 12 oficerami dognany i do *Barcellona* przyprowadzony został. Dnia 23 z. m. wystąpiła do broni cała osada Grenady, lecz przyczyna tego wystąpienia nie była wiadomą. W *Nawarrze* i *Guypuscoa* uwięziono wielu hiszpańskich oficerów obwinionych o związki z *Bessierem*.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 4 września.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Wychodząca w *Tryescie* *Gazeta* pod napisem *Dostrzegacz Tryesteński* uskarża się, iż niektóre niemieckie i francuzkie gazety mają zwyczaj umieszczać swoje wiadomości z Grecyi pod artykułem z *Tryestu*, i tym sposobem rozsiewać nainiedorzeczniejsze nowiny. Autorowie tych doniesień wiedzą, iż *Tryest* z położenia swego może nappierwby byżć uwiadomionym o wypadkach w Grecyi; dla tego fałszom swoim chcą nadać cechę podobieństwa do prawdy, datując je z *mieysca* godnego wiary. Wiadomościom nawet, które rzeczywiście z *Tryestu* odbierają, nie można także wierzyć; pochodzą bowiem od korrespondentów przekupionych i źle uwiadomionych. Poczytujemy więc za powinność, (wyraża nakoniec *Dostrzegacz Tryesteński*), ostrzedz publiczność względem tak zwanych wiadomości z *Tryestu*, i odkryć rzeczywiście źródła, z których wypływają. Nietylko w *Tryescie* jest taka fabryka zmyślonych

wiadomości, lecz nawet szczególniej w *Zante* Tamto prowadzą hurtowy handel fałszywemi doniesieniami; tam niedawno puszczone wieść: iż *Ipsilanti* zdobył znowu *Tripolizę* i *Novarin*, iż *Turków* zamknięto w *Modon*, a *Ibrahima* w *Tripotamo* i t. d.

— Dnia 17. —

Dzisiejszy *Dostrzegacz Austriacki* umieścił następujący artykuł: „W liście z *Korfu* dnia 23 sierpnia pisanym, któryśmy w tej chwili odebraliśmy, wyrażono: „Jak wielka była radość *Gteków* i tutejszych ich przyjaciół z mniemaney odsieczy *Missolungi*, tak łatwo było przewidzieć, iż trwałość jej będzie bardzo krótką. Pewny *Greki*, wozora tu wprost z tamecznych okolic przybyły, powiada, iż *Seraskier* zgromadził swe woysko, i liczy go do 28,000 ludzi. Stara się on naysilniej opasać *Missolungę* ścisley, niż dotąd, i zapewne znowu w krótko szturm przypuści, a może go już i przypuścił. Flotta *Kapitana* baszy, złożona z 12 fregat, 13 korwet, 15 brygów i szonerów, popłynęła zpod *Missolungi* ku południowi, dla eskorty piątej wyprawy woysk *egipskich* z *Kandy* do *Peloponezu*. Inne okręty w liczbie 14, jako to: 1 korweta, 4 brygi, 4 szonery i 5 statków przewozowych, pozostały w zatoce *Patras*. Nazajutrz, to jest, d. 6 b. m. flota grecka pod dowództwem *Sachturego*, wynosząca 57 okrętów, między którymi było 15 statków palnych, a d. 10 b. m. re-szta, złożona z 8 okrętów pod sprawą *Miaulisa*, opuściła stanowisko pod *Missolungą*, i popłynęła także ku południowi.“

We dwa dni po odebraniu doniesień ze *Stambułu* przez nadzwyczajną okazję (pisze dalej *Dostrzegacz Austriacki*), odchodząca z tamąd poczta z dnia 25 sierpnia, nie nowego z teatru woynny nie przywiozła. Eskadra amerykańska, która się pokazała na *Archipelagu*, zarzuciła kotwicę dnia 21 sierpnia w porcie zewnętrznym *Smyrny*, uzyskawszy pierwey pozwolenie od tamecznego *Wielkorządcy*.

— Dnia 20. —

(z *Monitora Warszawskiego*).

Koronacya Cesarzowej *Jmci* w *Presburgu* odbędzie się z naysilniejszą okazałością. Zaledwie można dostać mieszkania za pieniądze. *Węgierscy* magnaci nieoszczędzają niczego do uświetnienia tej uroczystości i niepospolity jest widok widzieć szlachtę *węgierską* w całym swoim przepychu. Niektórzy kazał sobie robić suknie kosztujące bez klejnotów 4,000 z. r. w k. m. *Xiążę Kohary* kazał sobie robić pałasz, którego pochwa jest z rodzimego złota, a rękojeść wysadzana nadzwyczajnie drogiemi kamieniami. Cesarzowa *Jmci* poleciła nadwornemu jubilerowi zrobienie 24 tabakierok, wysadzanych klejnotami i 12 biskupich krzyżów wielkiej wartości, które na podarunki przeznaczyla.

W Ł O C H Y.

Rzym d. 29 sierpnia

(z *Monitora Warszawskiego*).

Oyciec *S.* pragnąc coraz więcej przykładać się do rozwijania nauk dobrych, ustanowił wydział filozoficzny, złożony z osób naysiębiejszych w literaturze, starożytnościach i językach, którym oddał cenzurę wszystkich dzieł tego rodzaju, i moc dozwalania ich drukować. Jego *S.* oświadczył wolę swoje, aby wydział rzeczony zrównany był z wydziałami wielkich *Uniwersytetów* w *Rzymie* i *Bononii*, stanowiąc w nim dla dobra uczącej się młodzieży, examina roczne dla tych, którzy się poświęcają naukom; komitet osobny stanowiąc ma o wartości tych, którzy się poświęcać będą na profesorów, lub starać się zechcą o stopnie akademickie w tychże naukach.

Kawiarnik we *Florencyi* chciał 5,000 funtów spirytusu przetoczyć z kufy w wielkie dzbany. Jeden z piwnicznych umaczał palec w podstawionem naczyniu, i chcąc doświadczyć mocy spirytusu przytknął palec do świecy. Naturalnie zapalił się palec; trząsnął nim, a kropla spadła w podstawio-

ne naczynie. Natychmiast buchnęły ze wszystkich stron płomienie, zajęły dom, i nim przybieżono na pomoc, uderzyły mocą w drzwi i okna; wkrótce zapaliły się i sąsiedzkie domy, i jedynie nadzwyczajne, przez samego W. Xięcia kierowane usłowania, zapobiegły większemu nieszczęściu.

FRANCYA.

Paryż dnia 12 września.
(z Gazety Warszawskiej).

Nie wątpimy, mówi dziennik handlowy, iż Anglia niebędzie słuchać propozycyi Greków: w przeciwnym bowiem razie, wplątałyby się w wojnę z Turcją.

Pułkownik *Fabvier* mianowany został przez rząd grecki *Syntagmatarchą*, czyli dowódcą pierwszego liniowego półku. Półk ten oddano mu uroczyscie w Napolii di Romania, po wykonaniu przezeń przysięgi na Ewangelię, w roczie przez prawa greckie przepisanej.

— Dnia 13. —

Dnia wczorajszego przedstawionych było Królowi 22 paziów Króla Bawarskiego, którzy pod dozorem profesorów swoich podróż za granicę odbywają i właśnie co do Paryża przybyli.

Pan *Mollien*, mianowany konsulem francuzkim do Haiti, wyjechał już na miejsce przeznaczenia swego. Dodany mu jest Pan *P.Estang*.

Trzej deputaci od wyspy Haiti, którzy już do Francyi przybyli, są: *P. Rauannez*, Senator *Daumec*, i Adjutant Prezydenta, Pułkownik *Fremont*. Ponieważ na okręcie *Circe*, na którym przyjechali, trzech ludzi podczas żeglugi umarło, odbywać więc muszą kwarantannę aż do dnia 17 b. m.

Mówią że Pan *Martignac* pojedzie do Lizbony na miejsce *P. Hyda de Neuville*.

Odebrano tu wiadomość, że sąd kryminalny w Barcelonie, któremu oddaną była sprawa obwinionych o zabicie Biskupa z Vich, za rzędu kortezów: dla braku dowodów zaprzestał dalszego dochodzenia.

Margrabia *de Moustiers* wyjeżdża wkrótce do Madrytu w charakterze Posła francuzkiego.

Król wydał pozwolenie na wydawanie w Paryżu pisma peryodycznego niemieckiego.

Słychać że Pan *Spontini* wyjechał do Szkocyi.

ANGLIA.

Londyn d. 9 września.

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Szczególniejsze pogłoski rozchodzą się tu o Grecyi. *Kolokotroni* usiłuje wszelkimi siłami obudzić odwagę *Moreotów*, ale o poddaniu się jakiemu bądź mocarstwu europejskiemu, słyszeć nie chce. Inne stronnictwo, nieufające rządowi greckiemu i *Maurokordatemu*, przywołało jenerala *Fabvier* do Nauplii na naczelnego wodza wojsk liniowych. Nakoniec *Hydryoci* i naczelnicy ich wodzowie *Konduriottis*, *Miaulis*, *Sachturis*, sprzeciwiają się układowi z Anglią i zamierzają bronić się na morzu do ostatka. Reszta wysp archipelagu, przychylna raczej rządowi greckiemu, niż *Hydryotom*, chętnie przyjąłaby protektorat jakiego bądź mocarstwa, byleby tylko tym sposobem spokojność swoją okupiła. Wśród tego wewnętrznego sporu Grecyi; nie wiedzą tuteysy przyjaciele greków, komu broni i pieniędzy dostarczać mają.

Dziennik *Goniec*, umieścił długi artykuł z podpisem *Markus*, w którym tenże udowodnić usiłuje, że neutralność Anglii z Portą będzie nadwagężoną, jeśli rząd Lordowi *Cochrane* z flotą do Grecyi odpłynąć pozwoli.

Fregata brezylijska *Peranga*, której dowódcą był *Cochrane*, gotową już jest w Portsmouth do wypłynienia. Jest to nadzwyczaj piękny okręt o 54 działach, wybudowany roku 1817 w Bahii i nazwany *Union*.

Na wyspie Kuba potrzeba do samego zapobiegania przemycaaniu, 7 żołnierzy.

— Dnia 10. —

Podług rozkazu władzy skarbowey, wydane-go do kommissarzów celnych, próby jedwabnych, bawełnianych i innych wyrobów, mogą być bez cła wprowadzane.

Władza prawodawcza wyspy *S.Christophe* postanowiła podać na przyszłe posiedzenie parlamentu, prośbę o zniesienie podatku wojennego, i obronę przeciw tym, którzy sprzyjają oswoobdzeniu niewolników.

Kroki nieprzyjacielskie między Rzecząpospolitą *Buenos-Ayres* i *Brezylią*; w skutku wtargnienia wojsk brezylijskich do *Chiquitos*, rzeczywiście się rozpoczęły. Najnowsze wiadomości z *Buenos-Ayres* donoszą o tém wtargnieniu. Zdaje się, mówi goniec, że Monarchia *Brezylijska* niestosowną porę do wojowania z *Rzeczami* poludniowo-amerykańskimi wybrała.

— Dnia 11. —

(z Gazety Warszawskiej).

Mówią tu powszechnie, iż Król *Jmé francuzki* przybędzie do *Londynu* w miesiącu grudniu.

Gazeta *Goniec* twierdzi, iż wiadomości z *Indyy* o wzięciu Króla *Birmanów* w niewolę i t. d. umieszczone w liście z *Sincapore* pod d. 9 kwietnia, są bezzasadne.

Magistrat miasta *Perth* nadał prawo obywatelstwa Panu *Walker*, tamecznemu konsulowi amerykańskiemu, który jednak w grzecznym liście wymówił się od przyjęcia tego zaszczytu, z powodu, iż według zasad konstytucyi północno-amerykańskiej, urzędnik *Zjednoczonych Stanów* nie może przyjmować zagranicznego prawa obywatelstwa.

— Dnia 13. —

Xiaż *Perhazy*, poseł austryacki, miał dziś naradę w wydziale spraw zagranicznych.

Pan *Stratford Canning*, który się niedawno ożenił, dopiero po 26 b. m. popłynie na fregacie *Thetis* do *Stambułu*.

Niedawno utworzyło się tu towarzystwo, które za pomocą stosownych machin, chce wydobywać ze dna morskiego bogate towary, które podczas wojny z *Hiszpanią*, za panowania Królowey *Anny* utonęły w zatoce *Vigo*.

Zbiegłym hiszpanom, których blisko 500 znajdowało się w okolicy *Oporto*, kazano w końcu zeszłego miesiąca oddalić się z kraju portugalskiego.

Gazeta *Dublińska* donosi, iż dowódcy eskadr angielskich na morzu południowo-amerykańskim i zachodnio-indyjskim, odebrali rozkaz uderzenia na okręty francuzkie, jeśli by okazały nieprzyjacielskie zamysły względem nowych krajów południowo-amerykańskich.

Pan *Stuart* przybył d. 17 z. m. do *Rio-Janeiro*, gdzie z wielką okazałością został przyjęty.

Okropny wichur, który niedawno zrzucił szkodę na kilku wyspach *Zachodnio-Indyjskich*, spustoszył szczególnie wyspę *Gwadelupę*, gdzie blisko 700 ludzi życie utraciło.

Londyn dnia 10 września.

(z Monitora Warszawskiego).

— *Globe and Traveller* mówi o wieści podług której rada gabinetowa zgromadzi się 22 t. m. dla oznaczenia epoki rozwiązania parlamentu. Ten dziennik myśli że w obecnych okolicznościach wieść ta nie może mieć żadney zasady, gdy zniesienie ceny i zatrzymanie wielu rodzajów handlu zniechęcają lud przeciw ministeryum.

— Ponieważ nie wiemy jeszcze czyli parlament będzie rozwiązany lub nie, więc ci, którzy mają do przedania miejsca deputowanych, już używają środków ostrożności. Jakoż czytamy w *Morning Chronicle* oznajmienie: że człowiek mający niepodległe zasady, któryby chciał otrzymać miejsce w pewnym zgromadzeniu, może zabrać znajomość, która zapewnia jego wybór.

— Wieść o ukończeniu wojny z *Birmanami* sprawiła wielkie wrażenie w starem mieście. Nie mało zadaliśmy sobie trudów, aby doysźź źródła tych wiadomości: przekonaliśmy się, że nie są bezzasadne. *London*, okręt kompanii wracający z *Chin*,

spotkał na morzu bryg francuzki płynący z Sincapora do Bordeaux, bryg ten oddał mu listy do kupców londyńskich; datowane są z kwietnia, donoszą o przybyciu do Sincapora okrętu z Bangkok z ważną wiadomością o weyściu wojsk angielskich do stolicy Birmanów i o zatwierdzeniu traktatu pokoju bardzo korzystnego, i bardzo zaszczytnego dla oręża W. Brytanii.

— Nigdy jeszcze nie był tak wielki napływ cudzoziemców do Glasgow, jak od niejakiego czasu. Łatwość którą następują dyliżanse i statki parowe zachęca tysiące osób do podróży, którym bez tego, nieprzyszłoby nawet na myśl wyjechanie z domu. Piękna pora czasu, którą mieliśmy przez całe lato, niemało się przyczyniła do powiększenia liczby podróży. Wszędzie wszystkie oboje są zajęte podróżującymi osobami dla interesów lub też dla swojej rozrywki, a statki parne są niemi codziennie napelnione.

— Doktor Barry lekarz angielski, teraz w Paryżu bawiący, złożył niedawno tamtejszej akademii lekarskiej osobliwszy raport o doświadczeniach czynionych na zwierzętach żyjących, w celu przekonania się o słuszności swego widoku, że za pomocą sprawionej czczości nad raną z ukończenia psa wściekłego, lub inną podobnego rodzaju, rozchodzenie się jadu zatamowane byź może. Odkrywszy część muszkułów zwierzęcia i włożywszy na nie *Strychniny* (właściwego pierwiastku z *nux vomica*) lub kwasu prussyanu, uważał, że postawiony na ranie kubek, z którego powietrze wyciągnięto, nie tylko tamował rozchodzenie się trucizny, ale nawet skutki jej wstrzymywał wtedy, gdy już kurcz spostrzegać się dawal. Akademia mianowała PP. Adelon, Laennec, i Orfila aby rozpoznali rzecz całą i ścisły raport jej złożyli.

TURCYA.

Stambul dnia 20 sierpnia
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Zapowiadają tu znowu bliski koniec powstania Greckiego z taką pewnością, jak w ostatnich czterech latach przy podobnych okolicznościach. Niepomyślnie dla Greków wiadomości przychodzą, po większej części ze *Smyrny*; wyrażają one, iż Moreyccy nie rozchodzą się, iż *Kolokotroni* nie może zebrać wojska, iż twierdza *Napoli di Romania* nie ma środków do dłuższej obrony, i że trzykrotnie już od niedawnego czasu zdobywana twierdza *Missolungi*, wkrótce się na koniec rzeczywiście podda. Aczkolwiek Grekom źle się powodzi, dziwną atoli jest rzeczą, iż żadnego wypadku wojennego nie ogłaszają Turcy w tutejszej stolicy. Najświeższe wiadomości, pochodzące nawet od konsulów (jak pisze niemiecka *Powszechna Gazeta*), w tem się zgadzają, iż Kommodor *Hamilton*, dowódca eskadry angielskiej na Archipelagu, zebrawszy okręty swoje przy *Idryi*, *Spezzyi* i *Napoli di Romania*, zachęcał Greków do odporu, a nawet pomagał im w kilku zdarzeniach. Słychać tu wprawdzie, iż rząd angielski ma tylko na uwadze interes poddanych swoich, którzy znaczne summy pożyczili rządowi greckiemu, a zatem działa mniej ze względów politycznych niż finansowych; z tego powodu wielu poczytuje pokazanie się eskadry angielskiej za blokadę, dla zajęcia kilku twierdz, aby mieć zabezpieczenie pożyczonych pieniędzy. Przyjaciele zaś Greków mniemają, iż w swych czynnościach Anglia więcej powoduje się polityką, aniżeli pożyczkami i innymi interesami pieniężnymi. Nadzieje swoje zasadzają na uczestnictwie, jakie mieli Anglicy, a mianowicie kommodor *Hamilton*, podczas ostatnich wypadków pod *Napoli di Romania*; tey po części przyczynie przypisują odwrót *Ibrahima* baszy i nieczynność jego przy *Trypolizie*; twierdzą natomiast, iż Anglia wkrótce zupełnie zrzuci maskę.

List z *Kairu* pod d. 14 czerwca wyraża: „*Xiążę Mainy*, *Petro Bei*, oświadczył chęć poddania

się pod temi dwoma warunkami, aby ani on, ani żaden dowódca nie był postawiony do *Stambułu*, i aby broń zostawiono maynotom. *Ibrahim* basza zezwolił na pierwszy warunek, a co do drugiego oświadczył, iż niemoże w tey mierze stanowić. Kilku innych dowódców powstańców oświadczyło podobnie chęć poddania się, i basza Egiptu skłania się weyść z niemi w układy.“

Piszą z *Smyrny* pod d. 17 sierpnia: „Zdaje się rzeczą pewną, iż wielu greków w *Kandyi* powstało przeciw turkom, których ten wypadek tém bardziej zatrząsa, iż liczba ich na wyspie nie jest dostateczną do przytlumienia buntu.“

List z *Syru* pod d. 5 sierpnia potwierdza wiadomość, iż turcy podczas ostatniego szturmego do *Missolungi* utracili blisko 6000 ludzi. Dnia 1 sierpnia widziano oddział floty greckiej płynący do *Missolungi*. *Ibrahim* basza stoi jeszcze na równinach *Trypolizy*. 4000 greków, zszedłszy z gór *Arkadyjskich* uderzyło na 12000 arabów w *Nissi*, i korpus ten zniszczyło. Większa część Moreyccy nie chce brać się do oręża, co bardzo szkodzi sprawie greckiej.

Listy z *Korfu* pod d. 21 sierpnia potwierdzają wiadomość o porażce Seraskiera *Reszyda* baszy, który po niepomyślnym szturmie do twierdzy *Missolungi*, rozpoczął odwrot. Jenerał *Gura* przybywszy z okolic *Salona* z trzema kapitanami greckimi, uderzył d. 7 sierpnia na cofających się turków przy *Carvassera* i wiele dział im zabrał. Odtąd *Reszyd* basza znajduje się w *Carvassera* i zbiera świeże wojsko.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Krakowiak, wyzywający szybkobiegacza *Geriga*, między innymi takie podaje propozycje: „W *Potoku*, obiad ma się składać między innymi potrawami z barszczu, z gęsiej juszki z kluseczkami i z kwasnej kapusty; przed obiadem zapałnicę wypiją po kieliszku todresu, przy obiedzie 2 butelek czarnego piwa, i butelkę szampana, zaś puszczać się w drogę zjedzą po jaju twardo gotowanem bez soli. Z *Potoku* puszcza się krakowiak w lewo przez *Bielany*, *JP. Gerig*, w prawo koło rogatki; kto pierwej, na około biegnąc, stanie na powrót w *Potoku*, do tego należeć będzie puszcza ze składką publiczności. Krakowiak ubrany będzie w zwyczajnym swoim ciężkim stroju, w czapce, ferezy i w butach z podkówkami.“

W odpowiedzi na uzynione przez krakowianina z *Krakowskiego Przedmieścia* wyzwanie, oświadczam, iż takowe z chęcią w ten sposób przyjmuję, iż dla zachowania przyzwoitego porządku i uczynienia świadkiem publiczności wzajemnych co do całego biegu współbiegających się usiłowań, zapowiedziany kurs nie inaczej jak razem zacząwszy od *Potoku* prostą drogą *Szosa do Bielan*, od *Bielan* zaś drogą prosto i ciągle główną *młociańską* drogą, koło rogatki dołem do *Potoku* odbywać będą; w tym celu wzywam wzajemnie krakowianina, aby w dzień poniedziałkowy, to jest: dnia 26 m. i r. b. o godzinie w pół do 5tej z południa towarzyszyć mi raczył. Nadmienić winienem, iż aczkolwiek jedzenie złożone z wielu potraw, żadnej z bieganiem szybkości nie ma łączności, zapewnić jednak mogę krakowianina, że nie przy poście odprawiam pielgrzymkę, aby go zaś o tem naoznacznie przekonać, o godzinie 2giej z południa w *Potoku* obiadować nieomieszkać, zostawiając przeciw przyzwyczajonemu do podobnych potraw krakowianinowi posilanie się gęsią juską, kapustą, todresem, twardym jajem, czarnym piwem i (jak twierdzi) szampanem, z mojej strony przyzwolony z buljonu, sztuki mięsa, kapłona i wina reńskiego wezmę posiłek; gdy zaś krakowianin suto jeść lubi, zawczasu mu przeto pierwszeństwa w apetycie ustępuję. Co do szybkości biegu, tę publiczność nie podług wyszukanych wyrazów, ale czynów oceni. Zezwalam wręście, aby wygrana wyłączną zwycięzcy stała się własnością.

Gerig.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatorar
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawale

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 112.

Wilno dnia 23 września v. s 1825 Roku.

Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Izba Skarbowa Wileńska na ośnwie Naywyżey potwierdzonego dnia 24 stycznia terażniejszego roku postanowienia Komitetu PP: Ministrow w Ukazie Rządzącego Senatu pod dniem 30 marca objętego, o nieużywaniu w guberniach podolskiej, wileńskiej, grodzieńskiej, mińskiej, wołyńskiej, i w obwodzie białostockim innych wag i miar, oprócz tych, które są postanowione dla całego Państwa, przesłała do tego Rządu kopią Wiadomości nadesłanej z Departamentu robot górniczych i solnych, o cenach podług których sprzedają się i obstalują w skarbowym fabrycznym kramie, drągi szalowe, czugunne wagi, zbożowe i trunkowe miary, dla ogłoszenia w gubernii; na skutek czego Rząd Gubernialny dołącza przytem pomienioną kopią Wiadomości dla uwiadomienia wszystkich PP. Obywateli i innego stanu mieszkańców tutejszey gubernii z tém, iż jeśliby kto życzył kupić wymienione w tey Wiadomości rzeczy, zechce zgłosić się prosto do kramu ołonieckich fabryk, będącego w Petersburgu na małej Kołomnie w domu Drury, albo do naczelnika górniczego ołonieckich fabryk Pana Berghauptmana 6tey klasy Fullona, mieszkającego w St. Petersburgu. Dnia 21 września 1825 roku.

Assesor i Kawaler Nowicki.
Sekretarz Kleyst.
Naczelnik Stołu Kowalenok.

z Koppii Koppia

W I A D O M O Ś Ć

O cenach różnych czugunnych wyrobów, które się sprzedają i obstalują w kramie ołonieckich fabryk, będącym tu w St. Petersburgu na małej Koblomnie w domu Drury.

Drażgi Szalowe		Długość drażgi szalowego.		Ile na każdy koniec zawieszają się.		Cena drażgi szalowej.		Cena skal w ołnie.	
		arsz.	wierz.	pudy	funty	rub.	k.	rub.	k.
N. 1	Z czugunnymi talerzami i żelaznymi łańcuchami	—	12	1	—	15	—	4	19
N. 2	także	—	14	2	—	18	—	5	25
— 3	także	—	14	2	—	22	—	8	30
— 4	ze skalami i łańcuchami	1	3½	6	—	34	—	34	68
— 5	takoż	1	6½	12	—	40	—	36	76
— 6	takoż	1	12	20	—	52	—	52	112
— 7	takoż	2	2	50	—	85	—	60	145
— 8	takoż	2	12	40	—	100	—	75	175
— 9	takoż	3	—	50	—	125	—	90	215

Wagi czugunne		Cena w ołnie	
		rub.	k.
2 pudowa		10	—
1 pudowa		5	50
20 funtowa		3	25
10 —		1	75
5 —		1	—
5 —		—	75
2 —		—	50
1 —		—	30
2 —	w solotnikach	2	50
1 —	takoż	2	20

Czugunne miary zbożowe		Cena w ołnie	
		rub.	k.
Ośmina albo 4 czetwieryki		24	—
Półośminy		15	—
Czetwieryk		10	—
Półczetwieryk		5	—
Czwartka		4	—
Garniec		3	50
Półgarca		2	50

Miary trunkowe		Cena w ołnie	
		rub.	k.
Wiadro		15	—
Półwiadra		12	—
¼ wiadra		10	—

Zgodno Sekretarz Kleyst
Z Kopią zgodził Naczelnik Stołu Kowalenok.

1. Sąd Podkomorsko-Exdywizorski, za remissą Ziemstwa Upits: dla rozsądzenia sprawy działowej między bracią Dawrazym i Ignacym Straszewiczami, a Exdywizorskiej z ich Wierzycielami, do majątku Upity, w dniu 9 września idącego roku za obwieszczeniem prawnie wydanym w komplecie poniższym zebrały, przez rezolucją w dniu dzisiejszym ogłoszoną, z powodów w niej wyrażonych. termin ostatecznego zjazdu, na dzień 23 listopada tegoż roku przeznaczył, i to przez gazetę ogłosił postanowił; w skutku czego, przez niniejszą awizacją wzywa do stannosci na czas oznaczony, wszystkie w takowej sprawie interesowane strony i zastrzega, że od daty zebrania się za dwa tygodnie najdalej, tę sprawę do namowy wziąć zamierza, oraz, że w stosunku do praw, ammisją nieobjawionych pretensji zapisze. Jako awizacja, że w Gazecie Kurjera Lit. umieszczoną być może zarazem poświadcza. Działo się w Upicie 1825 roku września 10 d.

Michał Narbut Podkomorzy Szawelski.

Jan Olechnowicz Prezes Ziemstwa Upit.

Reynhard Düsterhoff Sędzia Ziemi Uipt.
Regent Jan Jasiński.

1 Antonina Łuczkowska Kaznaczejowa b. Oszmiańska w assystencji opieki, od Michała i Katarzyny Staniszewskich małżonków dworek na wielkiej Zarzecznej ulicy dawniej pod Nrem 614, a dziś bez Nru będący wiecznością za prawem wieczysto-przedawnym ma wejść w posesyją, że więc summe umówioną ma w tym terminie opłacać, jeśli komu są winni Panowie Staniszewscy aby zyskania swej należności do W. Kaznaczejowej

Podrady.

2. Od Rządu gubernialnego Mińskiego ogłasza się: iż dla kwaterujących w gubernii mińskiej wojsk, etapów i urzędników wodney komunikacji, postanowiono przygotować od dnia 1go stycznia następującego 1826 roku, do Bobruyska: dREW 4200 trzypolannych sążni, swiec 460 pudów, słomy 24,000 pudów, oleju 53 pudów i knotu bawelnianego 9 pudów; do Slucka: dREW 370 sążni, w powiecie Pińskim do miasteczka Telechan: dla urzędników kanału Ogińskiego dREW 50 sążni; w powiecie Bobruyskim do miasteczka Hlуска: dREW 100 sążni, swiec 15 funtów i słomy 1000 pudów; w powiecie Sluckim do miasteczka Nieświża: dREW 300 sążni, swiec 25 pud. i słomy 1500 pudów; do miasta Reczycy: dREW 200 sążni i swiec 20 pudów; w powiecie Reczyckim do miasteczka Foynik: dREW 50 sążni i swiec 5 pudów; w powiecie Bobruyskim do miasteczek Parycza i Lubonicz: dREW 100 sążni i swiec 10 pud.; dla czterech etapów: Nowoswierzeńskiego, Koydanowskiego, Smolewickiego, i Łojowskiego, do każdego miejsca, stosownie do ukazu Rządzącego Senatowi, pod dniem 30 maja terażniejszego roku N. 21992, dREW po 7½ sążni, swiec po 4 pud. 3 funty i 18 złotych, oleju po 1 pudzie 20 funt. i knotu po 1 pudzie 19 funt. 24 złotych; takż na czas kampaentu dla Litewsko-łuckiej Dywizji i Konno-artyle-ryjskiej Brygady, przy miasteczku Klecku albo Nieświżu, dREW 500 sążni i słomy 1600 pudów. Dla dostawienia wymienionych materyałów na

rok albo na lat dwa, jak będzie korzystniej dla Skarbu, zechcą życzący z pewnym zabezpieczeniem przybydź dla licytacyi, mających się odbywać w miastach powiatowych pod przewodnictwem PP. Marszałków powiatowych, do Sądów powiatowych, w roku terażniejszym, w następującym miesiącu oktobrzu na dzień 5 i 6, a na trzeci i ostateczny termin do Izby Skarbowey Mińskiej na dzień 26 i dla przetargów na dzień 27 tegoż mca oktobra, z warunkiem: iżby od dnia 1 stycznia 1826 roku, przynajmniej dziesiąta część roczney proporcji przyjętą była od podradczyków przez Kommissye miejskie albo Rady, a gdzie takich niema, przez Magistraty i Ratusze; w miasteczkach zaś: Telechanach, Hlуска, Foynikach, Paryczach, i Luboniczach, przez Ziemijskich Sprawników, a w Swierżniu, Koydanowie, Smolewiczach i Łojewie, przez naczelników komend etapowych, i żeby podradczycy dostarczali takie drwa, swiece, słomę, olej i knoty, sami do wszystkich tych miejsc, gdzie im od miejskich Kommissy, Rad, Magistratów, Ratuszów i Sprawników wskazano zostanie, to jest do tych miejsc i osób, którym się będzie uskutecznić wydawanie, a potem co miesiąc dostarczać niewięcej nad dziesiątą część; a jeżeli wyniknie potrzeba, tedy i większą natychmiast proporcją, bez wymówienia się, uskutecznić dostawę w miarę zapotrzebowania. Dnia 22 sierpnia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicjan Arcimowicz
Kollegialny rejestrator Jan Hulakin.

2 Na dostarczenie dla trzech Klinik CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego, mięsa wołowego funtów 10 000, cielęciny funtów 2000, krup perłowych garcy 200, przecieranych garcy 300, jęczmiennych garcy 100, grochu garcy 20, bułek pszennych sztuk 16,000, chleba podsitkowego funtów 7,000 i rozowego funtów 6 000 odbędzie się w Rządzie tegoż Uniwersytetu w dniach 23, 24 i 25 o godzinie 4 z południa publiczna licytacja, na którą życzący podjąć się takowego dostarczenia z prawnymi ewikcyami stawić się mają.

Sekretarz Norbert Jurgiewicz.

Sąd Podkomorsko-Exdywizorski za dekretem Remissaynym Sądu Głigo Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu w dniu 31 maja 1822 r. zapadłym, dział między JWW Korsakami i Exdywizją schedy Ambrożego Korsaka Chorążego Oszmian. uznawającym, w majątności Romaszkwoszczyźnie w powiecie Oszmians. położoney ustanowiony, na dniu 2 septembra terażn. roku, jako w terminie z obwieszczenia właściwym do teyże majątności na rozsądzenie sprawy oczewiście zebrał się. Gdyby więc interessowane strony ze swojemi pretensyami jawiły się, Sąd przez niniejszą awizacją też strony zawiadamia. Roku 1825 mca septembra 3 dnia.

T. Wierzbowicz Podkom. Pttu Oszmian. Prezydujący.

Ignacy Łopaciński b. Sędzia Ziemijski Powiatu Braśl. Exdywizor.

Jan Weryha Sędzia Grodzki Pttu Zawileyskiego Exdywizor.

Kurs wileński na asygnaty od dnia 22 września: rub. srebrny 3 rub. 80½ kop., dukat nowy 11 rub. 30 kop. imperyal 38 rub. 7½.